

ALMAN-TÜRK TİCARET VE SANAYİ ODASI
GREEN TRANSFORMATION (YEŞİL DÖNÜŞÜM) ÇALIŞMA GRUBU
Hedefler ve Politika Önerileri Dokümanı

Dünya çapında 92 ülkede faaliyet gösteren, Almanya'nın 141 yurtdışı ticaret odasından biri olan Alman-Türk Ticaret ve Sanayi Odası, 1994 yılından beri Alman ekonomisinin Türkiye'deki resmi temsilciliğini yürütmekte ve her iki ülkeden firmaların karşılıklı ticari ilişkiler geliştirmesine destek olmaktadır.

Üyelerimiz, Türkiye'deki üretim merkezleri, dağıtım ağları ve Ar-Ge çalışmalarıyla ülke ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Alman şirketleri uluslararası piyasalarda edindikleri tecrübelerin Türkiye pazarına aktarılmasında da kritik bir görev üstlenmektedirler.

Green Transformation (Yeşil Dönüşüm) Çalışma Grubu Hakkında

2021 yılında kurulan AHK Green Transformation Çalışma Grubu aşağıdaki amaçlar doğrultusunda faaliyet göstermektedir:

1. *AB Sınırdaki Karbon Düzenlemesi (SKD) – AB ile uyumlu ETS Mekanizmasının Hayata Geçirilmesi*
2. *Yeşil Dönüşüm Odaklı Teşvik Sistemi*
3. *Sürdürülebilir Ürün İnisyatifi*
4. *Ülkemizde Yutak Alanların Artırılmasına Yönelik Strateji Geliştirilmesi ve AB ile uyumlu bir ulusal Orman & Yutak Alan Stratejisi oluşturularak ilgili mevzuatın yayımlanması.*
5. *Yeşil Dönüşüme Yönelik Yeni Teknolojilerin Gelişimi*
6. *Sağlık Endüstrilerine Yönelik Çevre Düzenlemelerinde Gözetilmesi Gereken Hassasiyet*
7. *Ülkemizde genel olarak Sürdürülebilirlik Finansmanının / Yeşil Projelerin Finansmanı'nın daha etkili bir şekilde desteklenmesi*
8. *AYM dönüşümünde önümüzdeki süreçteki adımların daha detaylı olarak planlanması ve AB'dekine benzer şekilde Daha İyi Düzenleme yaklaşımının da benimsenerek özel sektör iş birliği ile şeffaf bir mevzuat dönüşüm çerçevesinin tasarlanması*

Çalışma Grubu Üyeleri

Arçelik A.Ş.	Formel Yönetim Danışmanlık Hizm. Ltd. Şti.
BASF Türk Kimya San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Linde Gaz A.Ş.
Borusan Otomotiv İthalat ve Dağıtım A.Ş.	PWC Yönetim Danışmanlığı A.Ş.
Bosch Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Schattdecor Dek. Kağıt Baskı San. Ve Tic. Ltd. Şti.
Çiğdemtekin Çakırca Avukatlık Ortaklığı	Siemens Healthcare Sağlık A.Ş.
EnBW Holding A.Ş.	TAXIA Yeminli Mali Müşavirlik Ltd. Şti.
Festo Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Viessmann Manisa Isı Tekn. San. Ve Tic. Ltd. Şti.

1. **AB Sınırdaki Karbon Düzenlemesi (SKD) – AB ile uyumlu ETS Mekanizmasının Hayata Geçirilmesi:**

SKD'nin yaratacağı ek maliyetlerin ülke içinde kalması ve ülkedeki çevre ve iklim yatırımları için değerlendirilmesi amacıyla ülkemizde AB'ye uyumlu yapıda bir ETS'nin hayata geçirilmesi oldukça önemlidir. ETS'nin hayata geçirilmesi öncesinde Türkiye'nin gerçekçi azaltım hedefleri vermesi gereklidir.

Ayrıca Türkiye'nin COP27 öncesi sunacağı Ulusal Katkı Beyanının Türkiye'nin 2053 yılında net-sıfır emisyon olmasını sağlayacak şekilde hazırlanması gerekli görülmektedir.

Emisyon yoğun sektörlerde sistemin parçası şirketlerin ürettikleri emisyon kadar AB ile eşit vergi sorumluluğuna sahip olacak bir yapı kurgulanmaktadır. Üretim aşamalarında, örneğin ara mamullerin üretimlerinde ilgili vergilerin ilgili aşamalarda emisyon salan şirketler tarafından adil şekilde üstlenilmesi ve hesaplamaların buna göre kurgulanması gereklidir (Özetle bu konudaki evrensel olan, BMİDÇS/UNFCC ve COP26 tarafından da benimsenen "kirleten (kirlettiği kadar) öder" prensibine uygun şekilde.)

Bu vergiler ile oluşturulan fonların yine ilgili sektörün yeşil sanayi dönüşümü için finansman desteği olarak sağlanması gereklidir. Bu bakımdan Türkiye'de kurulacak ETS gelirlerinin doğru bir kurguyla yeşil dönüşüme aktarılması önerilmektedir. **Bunun yanında, ülkemizde halihazırda uygulanan GEKAP uygulaması (geri kazanım katılım payı) gibi düzenlemelerden elde edilen gelirlerin de, ısı yalıtımı ve enerji tasarrufu gibi sistemlere yapılacak yatırımların desteklenmesi için kullanılması; kira beyannamesinde gelirden düşülebilmesi, yeni makine teçhizat alımında KDV istisnası gibi inovatif tedbirlerin hayata geçirilmesi sağlanabilir. Bunun gibi dünyadaki iyi uygulama örnekleri dikkate alınarak yeşil vergileme prensiplerine uygun bir şekilde uygulamalar hayata geçirilebilir.**

Halihazırda ülkemizde katma değerli ve yenilikçi teknolojilerle yapılan yatırımlara yönelik yatırım teşvik uygulamaları ve çevreye daha duyarlı üretim yöntemlerinin kurumlar vergisi ve gelir vergisi gibi ana vergilerde Ar-Ge vergi teşvikleri ve sınai mülkiyet hakları istisnası (patent box) ile destekleniyor olması önemlidir. Bunun yanında tüketim vergileri olarak bilinen ve tüketim tercihlerinde doğrudan etkili olan dolaylı vergilerde de çevreye duyarlı vergileme tedbirleri öngörülebilir. (Örnek olarak, daha az enerji tüketen ürün veya mal gruplarının daha düşük oranlı ÖTV, KDV vb vergilere tabi olması)

2. Yeşil Dönüşüm Odaklı Teşvik Sistemi:

Ülkemizin yeşil dönüşüme yönelik uzun vadeli hedefleri perspektifinde, yeni teknolojilerin gelişimi ve inovasyonun teşviki için altyapı sağlanması sürdürülebilir bir strateji açısından gereklidir. Bu kapsamda, mevcut çevre vergilerinden toplanan kaynağın sektör bazında yeşil dönüşüm ve enerji verimliliği projelerine, teknoloji gelişimine aktarılmasını temin edecek bir mekanizma kurulmasının sağlanması önemli olacaktır. Bu şekilde toplanan fona kamunun da belli oranda katkı sağlayacağını (%olarak) anons etmesi farkındalığı ve bilinci artırabilir.

Örneğin, fonların AEEE Yönetmeliği kapsamında geri dönüşüm tesisi altyapılarının geliştirilmesi, toplama merkezlerinin kurulması, toplama ve geri dönüşüm organizasyonlarını iyileştirecek alanlara aktarılması topyekûn bir gelişme sağlayabilecek potansiyele sahiptir.

Bu kapsamda uzun vadeli planlarda gerekli eylemler ve mekanizmalar hayata geçirilmelidir. Bu şekilde toplanan kaynaklardan daha az olmayacak tutarda bütçeden bu alanlara imkân sağlanması kamu maliyesi ve çevreye duyarlı bütçe politikaları açısından da takip edilebilirliği sağlayabilir.

3. **Sürdürülebilir Ürün İnisyatifi:**

AB'nin Sürdürülebilir Ürünler için Ekotasarım Yönetmeliği tasarısı pek çok sektörü etkileyecek düzenlemeler öngörmesi sebebiyle AB içinde geliştirilmeye devam edilmektedir. Tasarının AB Komisyonu nezdindeki kamu istişare süreci 22 Haziran tarihinde tamamlanmıştır. İhracat rekabetçiliğimiz açısından AB'deki sürecin yakından takip edilmesi ve ülkemizde gerekli iletişim ve düzenlemelerin vakitlice yapılabilmesini, AB ile Gümrük Birliği'nin verimli bir şekilde işlemesi açısından da gerekli görüyoruz. Özellikle ürünlerin çevresel ve sürdürülebilirlik kriterlerinin tüketiciler nezdinde dijital uygulamalar aracılığı ile paylaşımını öngören Dijital Ürün Pasaportu'nun değerlendirilmesinde ürünlerin ve değer zincirlerinin karmaşıklığı da dikkat alındığında AB ile eş güdümlü bir yaklaşım yürütülmesi kritik olacaktır. Ayrıca ürün karakteristiklerine uygun ve orantılı ekotasarım gerekliliklerinin belirlenmesi için endüstri ve etkilenen paydaşlarla iş birliği içinde olunması önem arz etmektedir.

4. **Ülkemizde Yutak Alanların Artırılmasına Yönelik Strateji Geliştirilmesi ve AB ile uyumlu bir ulusal Orman & Yutak Alan Stratejisi oluşturularak ilgili mevzuatın yayımlanması:**

Türkiye'de ormancılık sektörüne yönelik geliştirilecek projelerden elde edilecek sertifikalı karbon kredilerine yatırım yapmanın önünün açılması hem ülkemiz ormanlarının ve yutak alanlarının gelişmesi açısından önemli, hem de özel sektörün ağaçlandırma faaliyetlerinden karbon kazanımına yönelik yatırımlarının ülke dışına çıkmaması açısından kritiktir. 21-25 Şubat 2022 tarihlerinde gerçekleşen İklim Şurası'nda alınan kararlarda "AKAKDO (Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormancılık) sektöründe karbon tutumunun artırılmasına yönelik iyi uygulamalar desteklenmeli ve AB Sürdürülebilir Karbon Döngüsü stratejisi ile uyumlu karbon sertifikasyon ve diğer teşvik mekanizmaları oluşturulmalıdır." maddesi öncelikli eylem maddeleri arasında yer almaktadır. Bu öncelikli eylem maddesi ekseninde gerekli mevzuat çalışmalarının ivedilikle yapılması ve konunun 12. Kalkınma Planı hazırlıklarında takip edilmesi önemli görülmektedir.

Net sıfır emisyonla ulaşmada tüm azaltım opsiyonları değerlendirildikten sonra kalan emisyonlar yutak alanlarla dengelenecektir. Bu açıdan yutak alanların korunup artırılması büyük önem taşımaktadır. Türkiye'de henüz yutak alanların kredilendirilmesiyle ilgili bir sistem bulunmamaktadır. Yutak alanların geliştirilmesine yönelik doğrulanabilir, vergiden düşürülebilir bir karbon kredisi imkanının sağlanması için gerekli mevzuat çalışmalarının özel sektörle iş birliği içinde yapılması önerilmektedir.

5. **Yeşil Dönüşüme Yönelik Yeni Teknolojilerin Gelişimi:**

Özellikle karbon yoğun sektörlerin dekarbonizasyonu için de çığır açıcı teknolojiler ve hidrojen kullanımının öne çıkması beklenmektedir. Bunun gibi alanlarda yatırım yapılması için finansmanın sağlanması büyük önem taşıyor. Karbon yakalama ve depolamaya, hidrojen ve temiz elektrik kullanımına, süreç entegrasyonu ile akıllı dijital

altyapıların kullanımına ve altyapı geliştirilmesine yönelik girişimler önemli olacaktır. Bu kapsamda projelerin ülkemizde de geliştirilmesi, teşvik edilmesi ve mevcut uluslararası fonlardan da destek alınması büyük önem taşımaktadır.

6. Sağlık Endüstrilerine Yönelik Çevre Düzenlemelerinde Gözetilmesi Gereken Hassasiyet:

Sağlık endüstrilerine yönelik firmalar hayati önem taşıyan ürün ve çözümler sunmaktadırlar. Çevre düzenlemeleri yapılırken toplum sağlığının geliştirilmesini amaçlayan tıbbi cihaz, tıbbi tanı kitleri ve ilaç gibi ürünlerin üretimine ve kullanımına yönelik belirlenecek düzenlemelerin bireylerin hayati durumlarını gözetecek hassasiyetle belirlenmesi ve lokal mevzuatın bu değerlendirmeye orantılı olarak hazırlanması gerekmektedir. Özellikle pandemi sürecindeki tecrübelerimiz sonrasında sağlık endüstrilerinin toplum için oldukça stratejik bir pozisyonda olduğu tekrar ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla sağlık alanında yapılacak insan hayatını öncelikleyen yenilikçi ürün geliştirme süreçlerini engellemeyecek orantılı düzenlemelerin yapılması değerlendirilmelidir.

7. Ülkemizde genel olarak Sürdürülebilirlik Finansmanın / Yeşil Projelerin Finansmanı'nın daha etkili bir şekilde desteklenmesi

Hem sürdürülebilirlik hem de iklim değişikliği yönünde artan paydaş beklentisi ve regülasyon baskısı artmaktadır. Bunun sonucu olarak yatırımcılar ve yatırımları yöneten yatırım fonları ve finansal kuruluşlar açısından da yeşil projelerin desteklenmesine ve sermayenin yeşil dönüşüm ve yeşil işlere aktarılmasına yönelik çalışmalar yoğunlaşmıştır. Sürdürülebilir ve yeşil kaynaklara özgülenmiş bu finansal kaynaklardan faydalanabilmek için daha çok iş modelinin ve projenin sürdürülebilir şekilde tasarlanması gerekmektedir. Ayrıca yeşil dönüşüme hizmet eden teşvik ve finansal destek mekanizmalarının Türkiye'de de oluşturulması gerekmektedir.

Ülkemizde sürdürülebilir ve yeşil projelerin, kalkınma bankaları, yatırım fonları dahil olmak üzere yeşil finans araçlarına erişiminin kolaylaştırılmasını sağlamak için ise gerekli olan eğitim, teşvik ve finansal erişim mekanizmalarının tasarlanması önerilmektedir.

Ayrıca Türkiye'deki finansal kuruluşların ve bankaların yeşil dönüşüm ve yeşil ve sürdürülebilir işletme ve projelere kaynak aktarmasını sağlamak üzere yeni tip finansal ürün ve hizmetlerin geliştirilmesi amacıyla çalışmalar yapılmalı, bu ürünler için gerekli yasal çerçevenin oluşturulması gerekmektedir.

Oluşturulacak bu ürünlerin ve teşviklerin doğru iş ve projelere doğru şekilde kaynak aktarımını sağlayabilmek için Türkiye'de de AB mevzuatına paralel ve uyumlu bir Sınıflandırma (Taksonomi) mevzuatının düzenlenerek hayata geçirilmesi gerekmektedir.

8. AYM dönüşümünde önümüzdeki süreçteki adımların daha detaylı olarak planlanması ve AB'dekine benzer şekilde Daha İyi Düzenleme yaklaşımının da

benimsenerek özel sektör iş birliği ile şeffaf bir mevzuat dönüşüm çerçevesinin tasarlanması

Planlama ve içerik hazırlama, taslakların görüşe açılması süreçlerinde özel sektörün görüşüne sunulması, AHK'nın da bu kapsamda süreçlerin parçası olmasının sağlanması önerilmektedir.

(https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how_en)